

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI**

z dnia 27 kwietnia 2000 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w pralniach i farbiarniach.

(Dz. U. z dnia 19 maja 2000 r.)

Na podstawie art. 237¹⁵ § 2 Kodeksu pracy zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie określa wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy przy czyszczeniu, praniu i farbowaniu wyrobów włókienniczych, skórzanych i futrzarskich, zwanych dalej "odzieżą".

2. Przepisy rozporządzenia dotyczą pralni oraz farbiarni usługowych, zwanych dalej "pralniami i farbiarniami".

3. Przepisy rozporządzenia nie mają zastosowania do pralni na statkach morskich.

§ 2. Wymagania szczególne dla pralni szpitalnych określają odrębne przepisy.

§ 3. Pomieszczenia pralni i farbiarni, niezależnie od miejscowych wyciągów zainstalowanych bezpośrednio przy urządzeniach lub maszynach pralniczych, powinny mieć zapewnioną wymianę powietrza w ciągu godziny co najmniej:

Rodzaj pomieszczenia	Nawiew (ilość wymian/godz.)	Wywiew (ilość wymian/godz.)
- pomieszczenia sortowni i magazynów odzieży brudnej oraz przeznaczone do płukania, odwirowania i farbowania odzieży	5	6
- pomieszczenia służące do moczenia, odkażania oraz ręcznego prasowania odzieży	3	4
- pomieszczenia przeznaczone do gotowania odzieży, prania ręcznego i mechanicznego oraz farbowania	6	7
- pomieszczenia suszenia i mechanicznego prasowania odzieży (maglowania)	4	5
- pomieszczenia sortowni i magazynów odzieży wypranej lub ufarbowanej	1	1

§ 4. 1. W pomieszczeniach narażonych na działanie substancji chemicznych, wody i par ściany powinny być pokryte do wysokości co najmniej 2,0 m materiałem nienasiąkliwym, łatwo zmywalnym i odpornym na działanie środków stosowanych do czyszczenia, usuwania plam, prania i farbowania.

2. Temperatura powierzchni zewnętrznych rur przewodzących gorącą wodę i parę oraz maszyn i urządzeń pralniczych, z którymi może mieć bezpośredni kontakt pracownik, nie powinna przekraczać 55°C (328 K).

3. Rury przewodzące zimną wodę należy osłonić izolacją ochronną, jeżeli przebiegają przez pomieszczenia o wilgotności względnej powietrza przekraczającej 75%.

4. Podłogi we wszystkich pomieszczeniach pralni i farbiarni narażonych na działanie stosowanych preparatów i środków chemicznych oraz wody powinny być wykonane z materiałów odpornych na nasiąkanie.

5. Ścieki z urządzeń i maszyn stosowanych w pralni i farbiarni powinny być odprowadzane w sposób

nie powodujący zalewania podłogi.

6. Otwory i studzienki kanałów ściekowych na drogach i przejściach oraz na stanowiskach pracy należy zabezpieczyć odpowiednimi pokrywami lub kratkami.

§ 5. 1. Pranie odzieży zanieczyszczonej substancjami chemicznymi powinno odbywać się wyłącznie w maszynach i urządzeniach do tego celu przeznaczonych.

2. W pralni, w której odbywa się pranie odzieży zanieczyszczonej substancjami chemicznymi, powinny być zainstalowane urządzenia do neutralizacji tych substancji.

3. W pralniach zakładów przemysłowych lub świadczących usługi dla tych zakładów powinny być zainstalowane urządzenia do odpylania, degazacji i dezynfekcji odzieży roboczej i ochronnej.

4. Pomieszczenia pralni oraz odzież roboczą pracowników należy odkażać i dezynfekować w okresach ustalonych instrukcją zakładową.

§ 6. 1. Urządzenia do mechanicznego czyszczenia odzieży lub miejscowego usuwania plam przy użyciu substancji chemicznych powinny być szczelne lub wyposażone w wentylację wyciągową miejscową, niezależnie od czynnej wentylacji ogólnej, o której mowa w § 3.

2. Maszyny i urządzenia pralnicze należy wyposażyć w szczelne pokrywy samozamykające wraz z urządzeniami zabezpieczającymi pokrywy otworów ładunkowych przed przypadkowym otwarciem podczas pracy tych maszyn i urządzeń.

3. Maszyny i urządzenia pralnicze sterowane automatycznymi programatorami należy wyposażyć w mechanizmy umożliwiające ręczny spust kąpieli i otwarcie pokryw w przypadku awarii programatorów.

4. Maszyny pralnicze z osobnymi otworami ładunkowymi bębna zewnętrznego i wewnętrznego powinny być wyposażone w urządzenie unieruchamiające bęben pralniczy w czasie ładowania i wyjmowania odzieży.

§ 7. Podczas stosowania benzyny i przy obróbce odzieży wełnianej, jedwabnej i futrzanej należy stosować środki neutralizujące procesy wytwarzania elektryczności statycznej.

§ 8. 1. Odzież brudną przeznaczoną do prania należy dostarczać do pralni wyłącznie w workach lub pojemnikach eliminujących bezpośredni kontakt z tą odzieżą osób zatrudnionych przy transporcie.

2. W pralniach i farbiarniach należy wyodrębnić pomieszczenia z oddzielnymi stanowiskami pracy do przyjmowania odzieży brudnej i przeznaczonej do farbowania oraz do wydawania odzieży upranej lub ufarbowanej.

3. Odzież brudną z sortowni lub magazynu należy przewozić na stanowiska prania wózkami ręcznymi lub przy użyciu wózków mechanicznych.

4. Odzież mokrą po procesie moczenia, gotowania lub prania należy przewozić na kolejne stanowiska pracy w sposób nie powodujący zalewania podłogi.

§ 9. Odzież przeznaczona do mechanicznego czyszczenia przy użyciu substancji chemicznych łatwo palnych nie powinna zawierać części lub ozdób metalowych mogących spowodować iskrzenie.

§ 10. 1. Podczas prac na stanowiskach mechanicznego czyszczenia odzieży należy:

- 1) naczynia i urządzenia zawierające rozpuszczalniki i inne substancje chemiczne otwierać z zachowaniem szczególnej ostrożności,
- 2) zbiorniki operacyjne, destylatory i inne pojemniki napełniać i opróżniać w sposób zmechanizowany lub przy użyciu odpowiednich urządzeń dozujących,
- 3) czynności napełniania i opróżniania maszyn pralniczych, w których stosuje się różnego rodzaju rozpuszczalniki, wykonywać przy uruchomionej wentylacji wyciągowej miejscowej i otwartej przepustnicy kanału wentylacyjnego odprowadzającego opary tych rozpuszczalników na zewnątrz pomieszczenia,
- 4) odzież poddaną czyszczeniu rozpuszczalnikami, w razie konieczności wyjęcia jej z urządzenia przed procesem wysuszenia i przewietrzenia, przemieścić poza miejsce obecnego stanowiska pracy i poddać wietrzeniu w pomieszczeniu przeznaczonym do tego celu,
- 5) odzież po zakończonym procesie czyszczenia, przed jej przekazaniem do dalszej obróbki technologicznej, poddać procesowi wietrzenia w pomieszczeniu wyposażonym w skuteczną wentylację,

- 6) substancje chemiczne przechowywać na stanowiskach pracy w ilościach niezbędnych do zapewnienia ciągłości pracy na jednej zmianie roboczej,
- 7) napełnianie maszyn pralniczych substancjami chemicznymi oraz procesy wirowania i suszenia odzieży przeprowadzać przy zamkniętych pokrywach otworów załadunkowych i manipulacyjnych,
- 8) pokrywy otworów załadunkowych i manipulacyjnych w maszynach stosowanych do czyszczenia odzieży przy użyciu rozpuszczalników chlorowanych zamykać, a przepustnicę kanału wentylacyjnego odprowadzającego opary na zewnątrz pozostawiać otwartą.

2. Stanowiska pracy, na których stosowane substancje chemiczne do czyszczenia, prania, apretowania lub farbowania mogą być przyczyną poślizgu pracownika, należy wyposażyć w ażurowe podesty.

3. W razie rozlania na podłogę substancji chemicznych, o których mowa w ust. 2, należy je niezwłocznie usunąć, a miejsce rozlania oczyścić lub osuszyć.

4. Podczas przelewania substancji chemicznych stosowanych w pralni i farbiarni oczy i ręce pracowników należy zabezpieczyć odpowiednimi środkami ochrony indywidualnej.

5. Sposoby bezpiecznego dozowania rozpuszczalników i innych substancji chemicznych stosowanych w procesie czyszczenia odzieży, prania lub farbowania określają stanowiskowe instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 11. 1. Suszarnie w pralniach i farbiarniach należy wyposażyć w odpowiednie do technologii suszenia wieszaki jezdne i inne urządzenia eliminujące uciążliwość pracy i zwiększające jej bezpieczeństwo.

2. W razie gdy wewnątrz suszarni temperatura jest wyższa niż 27°C (300 K), czynności zawieszania odzieży mokrej i jej zdejmowania po wysuszeniu z wieszaków jezdnych i innych urządzeń należy wykonać na zewnątrz suszarni.

§ 12. 1. Stanowiska ręcznego prasowania odzieży przy użyciu elektrycznych żelazek należy wyposażyć w podesty lub dywaniki izolacyjne z materiałów dielektrycznych, jeżeli nie zastosowano innych skutecznych środków ochrony przeciwporażeniowej.

2. Urządzenia do mechanicznego prasowania odzieży za pomocą:

- 1) walców obrotowych należy wyposażyć w zabezpieczenie chroniące przed przypadkowym wciągnięciem odzieży roboczej pracownika lub jego rąk pomiędzy prasujące elementy,
- 2) płyt dociskanych mechanicznie należy wyposażyć w zabezpieczenie chroniące przed zwarcim lub dociśnięciem tych płyt w sytuacji, gdy pomiędzy płytami znajdują się ręce obsługującego pracownika, lub w czasie prac konserwacyjno-naprawczych.

§ 13. W przypadku niekontrolowanego wypływu z urządzeń i zbiorników rozpuszczalników chlorowanych, pracowników narażonych na działanie tych rozpuszczalników należy poddać profilaktycznym badaniom lekarskim.

§ 14. 1. Pomieszczenia sortowni i magazynów odzieży brudnej oraz środki transportowe do jej przewożenia należy dezynfekować co najmniej raz w roku.

2. Pomieszczenia sortowni i magazynów, o których mowa w ust. 1, należy odnawiać co najmniej jeden raz w roku.

§ 15. Traci moc rozporządzenie Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 28 listopada 1973 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pralniczych (Dz. U. Nr 49, poz. 285).

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.